

CENTRUL DE DREPT
AL FEMEILOR

MAI, 2025

WWW.CDF.MD

ABILITAREA FEMEILOR, COMUNITĂȚILOR LOCALE ȘI REFUGIAȚILOR ÎN MOLDOVA

PROIECT IMPLEMENTAT DE CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR CU SUSȚINEREA
FINANCIARĂ A FONDULUI NAȚIUNILOR UNITE PENTRU DEMOCRAȚIE (UNDEF)

Angelina Zaporojan-Pîrgari,
fondatoare și directoare executivă a
Centrului de Drept al Femeilor

Schimbarea reală spre egalitate de gen începe cu fiecare dintre noi, prin alegeri conștiente și acțiuni zilnice care construiesc respect, reziliență, incluziune și echilibru în comunitățile noastre.

În cadrul proiectului „Abilitarea femeilor, comunităților locale și refugiaților în Moldova” ne-am propus să contribuim la consolidarea participării egale a femeilor și bărbaților pentru a spori egalitatea de gen la nivel local prin inițiative importante pentru comunitățile locale.

Suntem recunoscătoare partenerilor noștri din teritoriu, femeilor, bărbaților, liderilor comunitari și tinerilor activi, care prin implicare au dovedit că sunt veritabili agenți ai schimbării. Astfel, pe parcursul celor doi ani, în cadrul activităților proiectului au participat activ la

transformarea comunităților lor, acolo unde inegalitățile sunt cel mai vizibile, aducând echilibru și viziune pentru o societate incluzivă și prosperă prin modele inovative și adaptate contextului local.

Timpurile pe care le trăim ne arată că avem nevoie de mai multă colaborare și respect reciproc între sexe, generații și identități culturale. Educația, implicarea bărbaților în viața de familie, sprijinul pentru femeile afectate de violență și dezvoltarea serviciilor specializate, sunt pași care duc la relații mai echilibrate și comunități mai sănătoase.

Rezultatele acestui proiect sunt dovada clară că schimbarea este posibilă dacă lucrăm împreună, cu perseverență, încredere și curaj.

CU VOCE TARE DESPRE EGALITATEA DE GEN

ECHIPĂ DE IMPLEMENTARE: LUDMILA AFTENI, CONSTANTIN LUNGU

Educația pentru egalitatea de gen începe acasă, se dezvoltă în școală și prinde viață în comunitate.

La Căușeni, am pornit de la realitatea că în familii, la școală și în comunitate, se vorbește prea puțin și prea rar despre ce înseamnă egalitatea de gen. Părinții recunosc că nu știu cum să răspundă provocărilor, profesorii vor să sprijine elevii, dar nu întotdeauna au instrumentele necesare, iar tinerii își pun multe întrebări, dar au prea puține spații în care să se simtă ascultați.

Proiectul a fost despre echilibru între a spune și a asculta, între teorie și viața reală. La activitățile realizate, am adus în prim-plan informații și experiențe care au transformat modul în care membrii comunității percep egalitatea de gen. Am creat contexte în care oamenii s-au simțit în siguranță să pună întrebări, să-și spună părerea și, uneori, să-și schimbe perspectiva.

ACTIVITĂȚI REALIZATE

Ateliere tematice pentru părinți și educatori

Promovarea subiectului în mass media locală

Sesiuni interactive despre echitate, identitate și stereotipuri de gen pentru tineri

Atelier privind bune practici de integrare a educației de gen în mediul școlar pentru managerii instituțiilor de învățământ

REZULTATE

80

de părinți și educatori formați în domeniul egalității de gen

30

de angajați în instituții de învățământ mai informați

89

de tineri implicați în ateliere de conștientizare

2000

de membri ai comunității informați despre egalitatea de gen

13

mame tinere sprijinite să se afirme

Am pus accent pe transformare și am reușit să demonstrăm că egalitatea de gen nu este doar un concept teoretic, ci o realitate care prinde viață atunci când întreaga comunitate o înțelege și o trăiește. Părinții au învățat să comunice cu copiii lor cu mai

multă blândețe, profesorii au găsit metode creative de a introduce subiectul în lecții, iar tinerii, cei mai curajoși, au descoperit că este firesc să-ți pui întrebări și să vorbești deschis despre subiecte care te interesează.

VOCEA COMUNITĂȚII

„Activitatea ne-a făcut să înțelegem că putem întârzia cu educația de gen dacă nu acționăm de timpuriu. Încă nu este prea târziu să începem să ne educăm băieții și fetele să înțeleagă cât de frumos e că suntem diferiți și ne completăm unii pe alții.”

Ion, tată

„Este un proiect care a accentuat cât de importantă este conștientizarea diversității și unicității ființei umane.”

Denisa, elevă în clasa a 11-a

„A fost o experiență care mi-a schimbat perspectiva”, Daniel, elev în clasa a 11-a

Pentru Daniel, participarea la acest proiect a fost o revelație. Nu se aștepta ca niște discuții despre gen și stereotipuri să îl facă să-și pună întrebări despre propriile convingeri.

„Am înțeles care sunt diferențele și asemănările între genuri, dar și cât de mult pot influența stereotipurile viața noastră. Experiența m-a ajutat să privesc lucrurile din perspective diferite. În rezultat, am devenit mai empatic și mai atent la modul în care vorbim unii cu alții despre cine suntem și cine putem deveni.”

Pentru el, acest dialog a fost începutul unei schimbări de perspectivă, iar atunci când tinerii văd dincolo de clișee, întreaga comunitate are de câștigat.

CIMIȘ ȘI LIA – EGALITATE PRIN RESPONSABILITATE

ECHIPĂ DE IMPLEMENTARE: ANASTASIA RUSU, ANDREI RĂILEANU

Egalitatea este despre participare egală, responsabilă și asumată ce va contribui la armonie în familie și comunitate.

În anul 2024, în raionul Cimișlia, ideile tradiționale despre rolurile femeilor și bărbaților erau încă puternic înrădăcinate în comunitate. Participarea femeilor în viața publică era scăzută, iar discuțiile despre egalitate de gen provocau adesea neînțelegeri sau rețineri.

Proiectul a pornit de la scopul clar de a crea un mediu favorabil pentru promovarea egalității de gen și incluziunea socială, educațională și economică a femeilor și tinerilor din raion și de la nevoia de a comunica deschis despre ce înseamnă cu adevărat egalitatea între femei și bărbați.

Ne-am propus să vorbim pe înțelesul tuturor despre ce înseamnă, de fapt, egalitatea. Nu confruntare, nu competiție, ci responsabilitate împărtășită și participare echitabilă. Și mai ales, am vrut să ascultăm. Astfel, am realizat un exercițiu de învățare în care femeile, tinerii, autoritățile și ONG-urile au făcut primii pași spre comunitatea în care fiecare voce contează. Am reușit să creăm legături între generații, între autorități și cetățeni, între inițiativă civică și sprijin instituțional.

ACTIVITĂȚI CARE AU FĂCUT DIFERENȚA

- Campania online cu influencera Doina Danielean - ajunsă la peste 1500 de persoane, a deschis discuția despre stereotipuri, pe limbajul tinerilor
- Curs de dezvoltare personală pentru 20 de femei - punctul de plecare al comunității „Vreau. Pot. Reușesc”
- Tabără de vară pentru 20 de tineri din 3 localități - sesiuni despre leadership, egalitate, curaj
- Ateliere de lucru cu APL și OSC - au rezultat 4 acorduri de parteneriat și un Plan de asigurare a egalității de gen
- Festivalul video „Youth for =lity” - exercițiu de sinceritate și curaj
- Planul pentru Tineret 2025-2026 elaborat cu implicarea tinerilor, Consiliului Raional și Centrului de Tineret - stabilește direcții clare pentru educația civică și implicarea tinerilor în comunitate

LECTII ÎNVĂȚATE

Egalitatea de gen nu va veni peste noapte și nu poate fi impusă cu forța. Se construiește pas cu pas, cu răbdare. Ca echipă de implementare, am învățat că trebuie să ascultăm temerile oamenilor, chiar dacă vin din prejudecăți vechi și să răspundem cu blândețe. Tinerii ne-au arătat că pot fi un adevărat motor al schimbării, dacă le oferim încredere și îi lășăm să se exprime, iar femeile din satele noastre, atât de modeste și puternice, au un potențial uriaș care iese la iveală atunci când sunt susținute.

ISTORIE DE IMPACT

„Toamna anului 2024 mi-a schimbat percepțiile și obiceiurile. De ce? Grație faptului că am devenit membră a comunității **„Vreau. Pot. Reușesc.”** unde, împreună, reușim să realizăm lucruri minunate. Ne-am cunoscut în cadrul unui workshop și ne-am unit ideile și viziunile pentru a crea spații sigure, în care fiecare femeie din Cimișlia este încurajată să creadă în ea însăși și să-și urmeze drumul cu încredere. Împreună am decis că nu vom mai fi doar spectatoare, dar ne vom susține reciproc să creștem și să ne facem vocea auzită.”

Irina Coropceanu, membră a comunității „Vreau. Pot. Reușesc.”

EGALITATEA DE GEN PRIN ARTĂ ȘI PLANURI DE ACȚIUNE

ECHIPĂ DE IMPLEMENTARE: ANASTASIA FUNICA, ALEXANDRU CARAMAN

Nu e suficient doar să vorbim despre egalitatea de gen, e important să acționăm, să demontăm miturile și să contribuim, acolo unde suntem, la schimbare.

Criuleni

Pentru a pune în discuție subiectul egalității de gen, la Criuleni am făcut apel la artă, fiind o inițiativă care a unit adolescenți, profesori, femei și activiști locali. Din dorința de a elimina stereotipurile adânc înrădăcinate în societate, la activitățile desfășurate în cadrul proiectului am vorbit cu voce tare despre lucruri care, de multe ori, rămân nespuse. Ne-am dorit să aflăm ce știe comunitatea din Criuleni despre egalitatea de gen și cum este percepută de fapt. Prin chestionarea cetățenilor din Hrușova, Onițcani, Coșernița, Boșcana și orașul Criuleni, am aflat că multe dintre miturile despre egalitate de gen sunt transmise din generație în generație și sunt impregnate în cultura noastră. Înțelegând că e mai ușor să educi decât să schimbi o mentalitate, am decis să lucrăm cu elevii și am organizat un turneu de teatru forum în toate cele 5 localități vizate în proiect. Elevi de la

Gimnaziul din Hrușova au pus în scenă situații inspirate din viața reală și au invitat spectatorii la reflecție, fiind un excelent exercițiu de imaginație în care fiecare a avut șansa să rescrie finalul. Pentru a consolida cunoștințele acumulate în cadrul spectacolelor, elevii au fost provocați să participe la un concurs de eseuri în care au descris egalitatea de gen exact așa cum o înțeleg ei.

Inegalitatea de gen este un factor care influențează direct fenomenul violenței în bază de gen. Din dorința de a trăi în comunități informate, am organizat o serie de sesiuni de informare și conștientizare dedicate membrilor comunităților locale, specialiștilor, cadrelor didactice și tinerilor activi, pentru a aduce în prim-plan nu doar realitățile dure ale violenței, ci și soluțiile necesare pentru prevenire și intervenție.

OBIECTIVE ATINSE

- Grad crescut de conștientizare privind stereotipurile de gen în rândul tinerilor
- Dezvoltarea competențelor sociale și antreprenoriale pentru 15 femei din mediul rural
- Implicarea liceenilor și profesorilor în acțiuni participative de educație prin artă

- Elaborarea unui plan local de acțiuni pentru promovarea egalității de gen în raionul Criuleni

- Sondaj de opinie privind miturile de gen
- Piese de teatru forum jucate în licee

ACTIVITĂȚI CHEIE

- Concurs de eseuri despre stereotipuri și egalitate
- Sesiuni de informare despre violența în familie și bazată pe gen
- Mediatizarea temei în mass-media locală
- Elaborarea unui plan local de acțiuni pentru egalitate de gen

REZULTATE

350+ chestionare

200+ de elevi pregătiți să devină ambasadori ai egalității de gen

5 piese de teatru jucate

45 de femei informate în domeniul violenței în familie

Datorită sesiunilor dedicate dezvoltării personale și economice, femeile participante la activitățile din proiect au dobândit încrederea că pot fi puternice și au devenit mai conștiente de propriul potențial, curajoase în luarea deciziilor și determinate să-și construiască un viitor în care rolul lor contează.

VOCEA COMUNITĂȚII

„Egalitatea între femei și bărbați trebuie să devină un obiectiv primordial pentru Republica Moldova. Nu vorbim doar despre drepturi egale pe hârtie, ci despre responsabilități împărțite echitabil în familie și în viața profesională. Doar așa putem ridica nivelul de trai și construi comunități în care toți cetățenii contează. Femeile au aceleași capacități ca bărbații și este important să fie implicate în toate domeniile. Nu mai putem tolera ideea că locul femeii este doar în bucătărie, în tăcere, suportând violența sau lipsa de respect, deoarece o femeie independentă financiar este o femeie sigură pe ea, capabilă să-și susțină familia, să ia decizii și să inspire. Cred cu tărie că atunci când susținem femeile, susținem întreaga comunitate.”

Victoria Cazac, secretară Primăria Onițcani, raionul Criuleni

EGALITATE DE GEN – ȘANSE EGALE LA O VIAȚĂ MAI ARMONIOASĂ

ECHIPĂ DE IMPLEMENTARE: PAVEL GOIMAN, ALA GUȚU

Egalitatea de gen înseamnă mai mult decât echilibru – înseamnă încrederea că fiecare femeie poate construi viitorul, pentru ea și pentru comunitatea din care face parte.

Multe femei visează să-și transforme pasiunile în afaceri care să aducă beneficii atât lor, cât și comunității. Cu toate acestea, stereotipurile de gen, lipsa de susținere instituțională și resursele limitate le împiedică să facă primul pas spre schimbare. Proiectul nostru a pornit de la dorința de a crea un mediu favorabil în care egalitatea de gen să nu fie doar o temă teoretică, ci o realitate accesibilă, susținută și încurajată, fiind conceput ca o rampă de lansare pentru femeile care vor mai multă independență, mai multă încredere și implicare. Prin instruire, mentorat și exerciții practice, femeile au descoperit nu doar ce pot face, ci și cum pot face pas cu pas, în propriul ritm.

ACTIVITĂȚI CARE AU PUS LUCRURILE ÎN MIȘCARE

- Elaborarea Strategiei locale pentru egalitatea de gen în satul Tîrnova - exercițiu participativ cu implicarea cetățenilor
- Sesiuni de informare pentru elevii Liceului Teoretic „A. Mateevici” - despre egalitatea de gen pe înțelesul copiilor
- Atelier de SMM pentru femei
- Mentorat - definitivarea și testarea planurilor de afaceri
- Curs de antreprenoriat pentru tinere

REZULTATE

4

inițiative generatoare de venit lansate

86

de elevi instruiți au devenit ambasadori ai egalității de gen

16

planuri de afaceri create de participante

O strategie locală pentru activități de gen valabilă pe 5 ani

Zeci de femei au descoperit curajul de a lansa activități generatoare de venit

ISTORIE DE IMPACT

„Visez la un cabinet de logopedie pentru copiii din Dondușeni”, Mariana Popa, beneficiară.

Mariana este specialistă în logopedie la o grădiniță din oraș. Participarea la programul de abilitare economică i-a oferit cadrul necesar pentru a-și transforma visul într-un plan real de acțiune: înființarea unui cabinet propriu, unde să ofere servicii esențiale copiilor cu nevoi speciale din oraș și din satele învecinate. Inițiativa ei ar putea reduce semnificativ nevoia părinților de a călători până la Bălți pentru terapie și poate deveni un exemplu concret de antreprenariat social cu impact durabil în comunitate. „La instruire am învățat cum să transform o necesitate într-un plan viabil. Am identificat soluții locale, inclusiv posibilitatea de a închiria un spațiu și sunt pregătită să îmi lansez serviciul în regim de patentă. Acum știu exact ce am de făcut.”

Proiectul a demonstrat că egalitatea de gen nu este doar despre legi sau teorie. Este despre ocazii reale, despre curajul de a încerca și despre comunități care își susțin membrii, iar drumul spre o societate echitabilă se construiește cu oameni și am întâlnit oameni care nu doar că au visat schimbarea, ci au curajul să o facă.

LECȚII ÎNVĂȚATE

Deși pe parcurs am întâlnit obstacole care ne-au împiedicat să desfășurăm activitățile așa cum le-am planificat, sprijinul constant al echipei Centrului de Drept al Femeilor, spiritul de echipă și deschiderea oamenilor din comunitate ne-au ajutat să ne reorganizăm. Am regândit pașii, am adaptat conținutul și am reușit. A fost momentul în care am înțeles valoarea flexibilității într-un proiect, nu doar ca strategie, ci ca atitudine.

- Uneori, cel mai mare obstacol este lipsa încrederii că „se poate”
- Femeile din mediul rural au idei bune, mai au nevoie doar de sprijin
- Educația antreprenorială, combinată cu mentorat, poate activa potențialul local

PARTENERIAT PENTRU EGALITATE DE ȘANSE ȘI NEDISCRIMINARE

ECHIPĂ DE IMPLEMENTARE: ADRIAN SMOLEAC, OXANA INDRICEAN

Începeți de la realitățile comunității voastre și implicați cât mai mulți actori locali. Chiar și o echipă mică poate genera schimbări semnificative dacă are viziune clară.

Egalitatea de șanse și respectul pentru diversitate sunt adesea tratate ca teme teoretice, prea puțin conectate cu viața de zi cu zi. În Florești, am demonstrat că aceste valori pot deveni realitate, dacă începem de la nevoile comunității și implicăm oameni-cheie în proces. Polițiști, elevi, profesori, lideri comunitari și cetățeni s-au adunat în efortul comun de a construi un mediu echitabil, unde fiecare este văzut, ascultat și tratat cu demnitate.

Totul a pornit de la constatarea că, în multe instituții, în special cele de forță, bărbații nu sunt suficient de implicați în discuțiile despre egalitate de gen și prevenirea discriminării. Astfel, prejudecățile rămân nespuse, dar persistente, iar lipsa unor inițiative direcționate spre formarea lor limitează potențialul de schimbare.

Ne-am dorit să creăm o platformă de dialog constructiv între cei care aplică legea și comunitate, iar programul de instruire a fost soluția perfectă. 20 de polițiști, femei și bărbați, au fost pregătiți pentru a deveni promotori ai egalității de gen. Ei au devenit formatori locali, au organizat activități directe în comunitate și au contribuit la dezvoltarea unui plan local de acțiuni pentru promovarea egalității.

Proiectul a fost despre apropiere și încrederea că, dincolo de uniformă, stă un om care poate asculta, sprijini și învăța alături de ceilalți. A fost începutul unei culturi de parteneriat, unde egalitatea nu este o lozincă, ci o practică de zi cu zi.

REZULTATE ÎN CIFRE

20 de polițiști au devenit formatori locali

90 de elevi implicați în sesiuni directe

30 de participanți la cafeneaua publică „Fii tu promotorul egalității de șanse”

5 activități comunitare desfășurate

150 de cetățeni informați

50 de participanți la masa rotundă de consultare comunitară

VOCEA COMUNITĂȚII

“

„Am înțeles că rolul nostru nu se oprește la aplicarea legii. Ca polițiști, avem responsabilitatea de a fi aproape de oameni, de a asculta și de a interveni cu empatie. Acum, dincolo de fapte, văd oameni, contexte și nevoi reale.”

Ana Medvetchi, ofițeră principală al SIC, Secție Securitate Publică a IP Florești, formatoare locală.

„Pentru mine, acest proiect a fost o revelație. Am învățat cum să comunic altfel cu oamenii, cu mai multă deschidere. Când vorbim despre discriminare, e important să fim noi, polițiștii, primii care dăm exemplu pentru că schimbarea începe cu fiecare dintre noi.”

Radomir Magu, Șef adjunct al Secției Securitatea Publică, comisar.

Pentru cei implicați, proiectul nu a fost doar o succesiune de activități, ci un proces de apropiere și învățare reciprocă. A creat punți între oameni și instituții, deschizând calea spre o relație empatică, sinceră și firească între polițiști și comunitate. A fost începutul unei culturi a respectului, în care oamenii sunt văzuți dincolo de uniforme, iar diferențele nu mai separă, ci aduc împreună.

ABILITAREA FEMEILOR ȘI COMUNITĂȚILOR LOCALE ÎN RAIONUL GLODENI

ECHIPĂ DE IMPLEMENTARE: ION CRUDU, CORINA POLINIUC

Noi am început cu pași mici, dar am reușit să punem bazele unui model de lucru care poate fi replicat și adaptat oriunde este nevoie de sprijin și solidaritate.

Glodeni

În raionul Glodeni, la fel ca în multe alte locuri din țară, violența în familie este o realitate despre care se vorbește cu jumătate de gură. Multe femei se confruntă cu situații dificile, iar lipsa de sprijin sau de informație le face să creadă că trebuie să se descurce singure.

Ideea de proiect a pornit de la dorința de a schimba acest lucru prin apropiere, ascultare și soluții simple, dar eficiente. În Glodeni, Ciuciulea, Iabloana, Cuhnești și Hîjdieni au fost organizate ateliere de consolidare a capacităților specialiștilor „Intervenția multidisciplinară în cazurile de violență în familie. Aspecte teoretice și practice” pentru medici, asistenți sociali, polițiști și cadre didactice, oamenii

care se află în prima linie atunci când o persoană are nevoie de ajutor. Consolidarea cunoștințelor lor a devenit un pilon important al proiectului.

Echipa proiectului a mers și în sate, a vorbit cu oamenii și a creat contexte în care lucrurile ascunse au putut fi, în sfârșit, rostite. Localitățile Fundurii Vechi, Limbenii Noi, Cajba, Dușmani și Ustia au găzduit sesiuni de informare și conștientizare cu privire la violența în familie și violența în bază de gen. Oamenii au fost receptivi, iar discuțiile s-au transformat, uneori, în momente de sinceritate și solidaritate profundă.

Dincolo de evenimentele organizate, proiectul a însemnat și colaborare între instituții. A deschis uși și a pus bazele unei rețele locale de sprijin care va rămâne funcțională după finalizarea inițiativei și, mai presus de toate, a oferit femeilor informațiile necesare pentru a face primul pas spre o viață liberă de violență. Această rețea a devenit o platformă de intervenție și sprijin, unde fiecare instituție știe ce are de făcut, cu cine poate colabora și cum poate acționa în interesul victimei.

ACTIVITĂȚI CARE AU CONSOLIDAT COMUNITATEA

- Flashmob - sensibilizare prin dans, cu sprijinul copiilor de la Centrul de Creație Glodeni
- 5 ateliere cu specialiști din echipele multidisciplinare
- 5 sesiuni de informare în comunitățile rurale
- Masă rotundă de reflecție - planificare pentru viitor

IMPACTUL ÎN CIFRE

100+

de beneficiari direcți, inclusiv victime, refugiate, voluntari și asistenți sociali

80+

de specialiști formați

10

parteneriate de colaborare încheiate între echipa de implementare și APL

LECȚII ÎNVĂȚATE

- Schimbarea începe prin ascultare și adaptare, prin înțelegerea realităților comunității și prin oferirea de soluții adaptate la necesitățile oamenilor
- Colaborarea și încrederea fac diferența. Implicarea coordonată a instituțiilor publice, organizațiilor societății civile și actorilor locali asigură dinamica funcțională și consolidează intervențiile în teritoriu

ISTORIE DE IMPACT

**„Nu mai trăiesc cu frică. Acum știu unde pot cere ajutor”,
Elena*, beneficiară.**

La sesiunea organizată în satul Cajba, Elena a ascultat în tăcere. A stat retrasă, dar interesată de subiect. Abia la a doua sesiune a avut curajul să pună o întrebare „despre o prietenă”. A fost momentul care i-a schimbat viața. După sesiunea de informare, a discutat cu un specialist. A fost ghidată către serviciile disponibile, iar acel moment a fost începutul unei schimbări reale în viața ei. A reușit să se elibereze din relația abuzivă, a primit sprijin emoțional și informațional, iar astăzi este una dintre persoanele care susține alte femei din comunitate. „M-au ascultat fără să mă judece. Atunci am știut că nu sunt singură.”

*Numele a fost schimbat pentru a proteja identitatea beneficiarei.

VOCEA COMUNITĂȚII

„Pentru a preveni cazurile de violență și a oferi femeilor sprijin real, avem nevoie de cât mai multe activități de informare. O femeie contemporană, bine informată, știe care sunt drepturile ei în societate. Iar asta înseamnă o viață mai frumoasă, o familie mai echilibrată și copii crescuți într-un mediu sănătos.”

Stela Onuțu, Primară a orașului Glodeni.

EGALITATE PRIN IMPLICARE ȘI ABILITARE

ECHIPĂ DE IMPLEMENTARE: ION DIGORI, MARGARITA TONU

Progresul egalității de gen în comunitatea noastră depinde de continuarea educației și a sensibilizării. Schimbarea mentalităților va dura, dar cu pași mici și implicarea activă a tuturor vom reuși să creăm o comunitate în care fiecare voce este ascultată, fiecare vis are șansa să prindă contur, iar oportunitățile nu mai sunt limitate de gen, ci determinate de potențial, respect și demnitate.

Cum schimbăm o mentalitate? Începem prin educație, în școală, acasă, în comunitate. Ne-am propus să promovăm parteneriatul egal în familie și să încurajăm implicarea bărbaților în viața casnică, alături de sprijinirea femeilor în inițierea activităților de antreprenariat social, pentru a reduce stereotipurile de gen și a crește coeziunea comunitară.

Prin acest proiect, am demonstrat că atunci când lucrăm cu tineri, profesori și femei active în comunitate, schimbarea devine posibilă, chiar și acolo unde stereotipurile par greu de clătinat.

Derulat în două raioane, Ialoveni și Orhei, proiectul a unit gimnaziile, centre de tineret, școli de arte, biblioteci, voluntari și autorități.

Ialoveni
& Orhei

ACTIVITĂȚI CARE AU ADUS O SCHIMBARE

- Cursuri de instruire pentru cadre didactice și angajați ai centrelor de tineret
- Activitate practică cu voluntari la Centrul de sănătate prietenos tinerilor din Orhei
- Traininguri interactive pentru elevii din gimnaziile Vișcăuți și Cărbuna
- Concurs de desen - „Rolurile părinților în familie” prin ochii copiilor
- Campanie de sensibilizare și promovare media

IMPACTUL ÎN CIFRE

300+

de părinți și educatori formați în domeniul egalității de gen

29

de cadre didactice instruite în domeniul egalității de gen

45

de copii participanți la concursul de desen

20

de femei instruite în domeniul antreprenariatului social

3900+

de persoane informate

Experiența ne-a arătat că, deși stereotipurile sunt adânc înrădăcinate, ele pot fi eliminate prin educație, exemple pozitive și dialog sincer. Impactul activităților desfășurate abia ia amploare. La gimnaziile din Cărbuna și Vișcăuți deja se vorbește deschis despre ce înseamnă parteneriatele în familie, despre implicarea bărbaților în creșterea copiilor sau despre cum ar putea arăta o carieră fără etichete de gen. Profesoarele au devenit exemplu de curaj și perseverență, reușind să transforme lecțiile lor în spații sigure de dialog. Campaniile vizuale au generat un ecou puternic, iar dacă comunitatea începe să vorbească despre egalitate, putem spune că schimbarea a prins rădăcini.

ISTORIE DE IMPACT

„Educația este cea mai puternică unealtă pentru schimbare.”

Pentru doamna Aliona, profesoară la gimnaziul din Cărbuna, educația nu e doar o meserie, este un drum prin care încearcă, zi de zi, să schimbe mentalități în clasă, în școală și în comunitate. A crescut într-o familie unde rolurile erau clar împărțite, bărbații „conduceau” iar femeile „aveau grijă de casă” și știa cât de devreme se formează convingerile legate de gen.

După participarea la program, a început cu lecții simple, dar curajoase despre „meserii fără gen”, despre echilibru în familie și curajul de a alege altceva. A invitat femei antreprenoare să le vorbească elevilor, a organizat dezbateri, i-a provocat pe copii să gândească dincolo de etichete.

Rezultatul? Elevii au devenit mai receptivi și mai curajoși în exprimare. Băieții spun că visează să fie tați implicați, „nu doar să aducă bani acasă”. Doamna Aliona zâmbește când povestește: „În acel moment, am știut că nu vorbim degeaba. E mai ușor să educi asta în copii decât în bărbații maturi și cred cu toată inima în generația tânără. Ei înțeleg că parteneriatul înseamnă alegere, nu obligație.”

ȚESÂND SUCCESUL: INOVARE ȘI EGALITATE DE GEN ÎN EDUCAȚIE

ECHIPĂ DE IMPLEMENTARE: MIHAIL GANDRABURA, ALEXANDRINA URSU

Egalitatea este despre participare egală responsabilă și asumată ce va contribui la armonie în familie și comunitate.

Orhei

În Orhei, prea multe fete au fost nevoite să renunțe la visuri înainte să le poată rosti. Sărăcia, lipsa susținerii și violența domestică le-au ținut departe de educație, de stabilitate, de încrederea că pot reuși. Proiectul a venit ca un răspuns concret și curajos la această realitate, dorindu-ne să le oferim elevelor mai mult decât o diplomă, dar o direcție și o voce proprie.

Intervenția a început cu modernizarea procesului educațional din cadrul Școlii Profesionale Orhei, cu accent pe specializarea Croitorie. A fost amenajat un laborator complet dotat, curriculumul a fost actualizat cu module noi, relevante pentru piața muncii, iar cadrele didactice și elevele, au participat la instruiți în domeniul antreprenoriatului social și managementului de proiect. Accentul a fost pus pe învățare practică, pe încurajarea creativității și pe formarea competențelor care vor putea fi valorificate și după finalizarea proiectului.

ACTIVITĂȚI CARE AU CONSTRUIT ÎNCREDERE

- Curriculum de studii modernizat pentru a răspunde necesităților actuale pe piața muncii
- Instruiți în antreprenoriat social și management de proiect
- Suport metodologic nou pentru profesori
- Campanie de informare pentru eleve, inclusiv din rândul comunității rome

REZULTATE CARE INSPIRĂ

120

de profesoare, eleve și fete din comunitate implicate direct

- Laborator de croitorie modern și complet funcțional

18 → 52

creștere de la 18 la 52 de eleve înscrise la curs într-un singur an

CE AM ÎNVĂȚAT

Egalitatea de gen este despre noi toți. Băieți care învață să fie empatici, profesori care aduc teme despre egalitate de gen în clasă, despre părinți care vor să fie modele pentru copiii lor. Tinerii au nevoie să fie ascultați fără teama că vor fi judecați. Lecțiile despre egalitatea de gen nu se predau cu creta pe tablă, ele se simt în felul în care ne privim, ne ascultăm și vorbim unii cu alții.

ISTORIE DE IMPACT

„Mi-am găsit locul, dar mai ales curajul.”
Valentina*, elevă la Școala Profesională din Orhei.

Înscrierea la ȘP a fost inițial o alegere de necesitate, aici avea cămin și hrană, iar asta însemna un ajutor imens pentru familia ei. Dar ceea ce a găsit acolo a fost mult mai mult decât sprijin material, a descoperit o lume nouă, în care contează ce poți face, ce poți învăța și cum poți deveni independentă. A intrat pentru prima dată într-un laborator modern de croitorie, a învățat să coasă, să creeze, să repare și, pentru prima dată, a început să creadă că având instrumentele potrivite, își poate croi un viitor al ei.

*** Numele a fost schimbat pentru a proteja identitatea beneficiarei.**

BĂRBAȚII PUTERNICI SUNT PENTRU EGALITATEA FEMEILOR ȘI BĂRBAȚILOR

ECHIPĂ DE IMPLEMENTARE: VICTOR SPINEI, ELENA BOTSUL

Să fim egali nu înseamnă să concurăm, ci să ne completăm pentru o viață armonioasă.

Mult timp, în Soroca, ideea de egalitate de gen a fost înțeleasă greșit. Asociată cu slăbirea rolului masculin sau confundată cu teme controversate, subiectul era adesea evitat. Bărbații, în special tații și viitorii părinți, nu beneficiază de spații unde să poată discuta sincer despre rolul lor în familie, despre educația copiilor sau despre echilibru în cuplu. Lipsa de inițiative care să-i implice activ în aceste teme a contribuit la perpetuarea stereotipurilor și absența culturii parteneriatului în familie. În același timp, instituțiile de învățământ din raion nu oferă tinerilor nicio pregătire pe aceste subiecte esențiale.

Inspirat de Programul „Școala Taților”, proiectul a venit să umple acest gol printr-o abordare prietenoasă, practică și adaptată realității locale. Încă de la început

ne-am propus să contribuim la schimbarea percepțiilor despre egalitatea de gen, oferind bărbaților din oraș un spațiu dedicat pentru instruire, reflecție și implicare în viața de familie și în creșterea copiilor. Crearea unui centru de instruire pentru bărbați în cadrul Clubului de Arte Marțiale „Taurus” a oferit participanților un spațiu, unde tați, antrenori și lideri comunitari au învățat cum pot fi prezenți altfel în viața copiilor și a familiilor lor, au putut explora rolul tatălui, responsabilitățile parentale, planificarea familială și comunicarea empatică. Schimbările observate în comportamentul taților, interesul mamelor și deschiderea autorităților locale confirmă nevoia de educare a bărbaților și femeilor în spiritul parteneriatului familial.

Soroca

ACTIVITĂȚI CARE AU DAT VIAȚĂ DIALOGULUI

Renovarea și amenajarea Centrului de instruire dedicat bărbaților

Adaptarea programului „Școala Taților” la specificul local, cu implicarea specialiștilor din domeniul educației, psihologiei și medicinei

Sedinte interactive cu tații

Activități educative prin joc pentru cuplul tată-copil;

Evenimente publice cu participarea Autorităților Publice Locale și a actorilor comunitari

IMPACT ÎN CIFRE

71

de persoane implicate direct în proiect

40

de tați și mame cu viziunea despre egalitate de gen revizuită

7

copii implicați în activități practice

10/6

10 actori locali și 6 antrenori au devenit promotori ai mesajului despre parteneriat în familie

VOCEA COMUNITĂȚII

„Activitățile au fost prietenoase și au creat o stare emoțională pozitivă, am aflat informații noi despre tehnici de găsire a soluțiilor pentru diferite situații din familie legate de educația copiilor.” - **tată participant**

LECȚII ÎNVĂȚATE

Bărbații se implică atunci când li se oferă un spațiu sigur, în care sunt tratați cu respect și încurajați sincer. O listă simplă de activități zilnice alături de copil poate transforma complet rutina unei familii, iar parteneriatul în familie nu diminuează masculinitatea, ci îi oferă un sens nou.

Un exemplu de implicare și integrare este chiar Elena Botsul, membră a echipei de proiect, care a venit în Moldova ca refugiată din Ucraina. În scurt timp, Elena nu doar că s-a integrat în comunitatea din Soroca, ci a devenit una dintre vocile active în promovarea egalității de gen și a educației parentale. Experiența ei de viață, curajul și dorința de implicare s-au transformat într-o sursă autentică de empatie și încredere. Povestea Elenei a demonstrat că solidaritatea și colaborarea pot depăși orice graniță și pot construi punți durabile între oameni.

SUSTENABILITATE

Centrul de instruire din cadrul Clubului „Taurus” nu a fost doar un loc pentru câteva întâlniri, el este un spațiu al comunității. Aici, tatii, antrenorii, tinerii și specialiștii vor putea continua discuțiile începute, vor putea învăța unii de la alții și vor crește împreună. E un loc în care bărbații se pot regăsi și pot învăța cum să fie mai prezenți în viețile copiilor lor. Ce am început aici nu se termină odată cu proiectul, dimpotrivă, a prins rădăcini, iar modelul din Soroca poate fi replicat în orice alt colț de țară unde există dorința de schimbare.

ALEGE INFORMAT CARIERA!

ECHIPĂ DE IMPLEMENTARE: DUMITRU COZLOVSCHI, CRISTINA MELNYK

A-ți alege drumul în viață nu ar trebui să fie despre ce spun alții despre tine, ci despre cine știi tu că ești. Când fetele sunt sprijinite să viseze, să exploreze și să aleagă își revendică libertatea de a fi ele însele, fără limite și frică.

În Palanca, ca și în alte localități din țară, fetele cresc cu ideea că unele meserii „nu sunt pentru ele”, că visele prea mari sunt riscante sau că viitorul profesional e de fapt despre așteptările ceilalți de la tine. Lipsa unor modele feminine în domenii diverse, presiunea socială și lipsa de acces la consiliere le fac să se îndoiască de propriile alegeri.

Proiectul „Alege informat cariera!” a fost gândit tocmai pentru a schimba această realitate. Timp de șase luni, inițiativa a devenit sprijin pentru peste 400 de tineri, în special tinere, care au fost încurajate să se cunoască mai bine, să viseze cu mai mult curaj și să aleagă cu încredere drumul profesional care li se potrivește. De la ateliere de autocunoaștere și discuții inspiraționale, până la vizite în instituții publice și afaceri locale, fiecare activitate a oferit

un cadru în care fetele au putut înțelege că succesul nu e despre noroc, ci despre alegeri făcute cu capul și cu inima. Proiectul nu s-a oprit doar la fetele din sat, le-a cuprins și pe cele refugiate, oferindu-le nu doar informații, dar și sentimentul că sunt văzute, că aparțin comunității și că, indiferent de unde vin, pot visa, învăța și reuși.

O dovadă vie și sinceră este implicarea Cristinei Melnyk în echipa de proiect. Refugiată din Ucraina, stabilită de câțiva ani în Palanca, Cristina a devenit nu doar un model de integrare reușită, ci o sursă de inspirație pentru fetele din comunitate. Curajul ei de a o lua de la capăt și implicarea activă au dat proiectului un plus de sens. Cristina a demonstrat, prin propriul exemplu, că rădăcinile nu se măsoară în ani, ci în fapte.

ACTIVITĂȚI CARE AU SCHIMBAT PERSPECTIVE

- 22 de activități educative și interactive în Palanca și în afara localității
- Vizite motivaționale la instituții și afaceri, inclusiv la Poliția de Frontieră
- Ateliere cu părinți și profesori despre sprijinirea alegerilor profesionale
- Activități practice de redactare a CV-ului, simulare de interviuri, autoevaluare
- Campanii comunitare de informare și promovare a lecturii
- Completarea fondului de carte a bibliotecii școlare cu titluri pentru dezvoltare personală

IMPACT ÎN CIFRE

- 40** de tinere pregătite să facă primii pași spre cariera dorită
- 30** de părinți sprijiniți să ghideze carierele copiilor
- 7** locații vizitate în cadrul tururilor vocaționale
- 493** persoane implicate
- 20** cadre didactice au devenit promotori ai orientării în carieră

LECȚII ÎNVĂȚATE

Tinerele au nevoie de ghidare, dar și de libertatea de a explora. Nu e suficient să le vorbim despre meserii, trebuie să le ajutăm să înțeleagă ce li se potrivește, să le încurajăm să viseze și să le oferim instrumente pentru a-și construi propriul drum. Educația profesională, atunci când este creativă și aplicată, devine un sprijin real în momente de răscruce.

ISTORIE DE IMPACT

„Mi-am dat seama că pot îmbina ceea ce îmi place cu o meserie reală.”

Adriana, elevă din Palanca, pasionată de sport.

Participarea la turul de orientare profesională a fost pentru ea un moment decisiv. Vizita la Direcția Regională Est a Poliției de Frontieră i-a arătat că poate combina mișcarea, responsabilitatea și dorința de a ajuta într-o singură meserie, cea de polițistă de frontieră.

„A fost pentru prima dată când am simțit că mi se potrivește ceva cu adevărat.”

La atelierele practice, a învățat să-și scrie CV-ul, să se prezinte la un interviu de angajare și să își definească obiectivele. Acum este hotărâtă să urmeze acest drum și are convingerea că visul ei este realizabil.

„Acest proiect mi-a dat curajul să spun: da, pot!”

DATE DE CONTACT:

Telefon: (+373) 22 811 999

E-mail: office@cdf.md

Web: www.cdf.md

Urmărește-ne!

 Centrul de Drept al Femeilor /
Women's Law Centre

 [cdf_md](https://www.instagram.com/cdf_md)